

Werk

Titel: D. Jo. Frid. Blumenbachii Institutiones Physiologicae.

Autor: Blumenbach, Johann Friedrich

Verlag: Dieterich

Ort: Gottingae

Jahr: 1821

Kollektion: Blumenbachiana

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN659038048

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN659038048>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=659038048>

LOG Id: LOG_0037

LOG Titel: Sectio XXXI. De Nutritione

LOG Typ: chapter

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

 SECTIO XXXI.

DE

NUTRITIONE.

 §. 454.

Praeter eam sanguinis functionem, quam alias indagavimus, oxygenium (ut quidem verisimile videtur) elementum per universum corpus distribuendi et carbonaceum eius loco revehendi, prima et principalia eius munera eo reperiunt, ut corpori nutrimentum, secretoriis autem organis proprie sic dictis, peculiarem quem ipsi detrahunt laticem, praebeat; de quo duplici officio proxime agendum est; et primo quidem loco de nutritione.

§. 455.

Est autem *nutritio* summum naturae privilegium, et omnium ac singulorum in utroque regno corporum organicorum

communis et princeps praerogativa, qua machinas et automata humano artificio confecta, primo statim intuitu mirum quantum longissime superant, utpote quorum nulli unquam artifex eam dotem indere potest, qua, ne dicam increfcere, quasi adolefcere, et se ipsam magis magisque perfectiorem reddere, verum nec proprio ut ita dicam Marte se confervare, iacturas detritu fenfim illatas fibi ipfi reparare poffit et f. p. *).

§. 456.

Et haec ipfa eft corporis noftri facultas nutritia, qua omnes iftae fummae et admirandae functiones peraguntur, cuius nempe ope inde a primis formationis noftrae aufpiciis increfcimus, adolefcimus, et ad ultimum ufque vitae halitum iacturae qua corpus noftrum, quam diu vivit, fe ipfum ab una parte deftruit et

*) "Nutritio fane videtur effe veluti continuata quaedam generatio" pridem monente fagaciffimo ENT libro fupra ad p. 250. laudato.

quasi consumit, ab altera succurritur et medela adfertur *).

§. 457.

Verum de istius iacturae ratione diversimode disputatum est, maximè num et ea in solidas corporis nostri partes cadat **), numve potius [quae acuti sane ingenii quorundam virorum sententia est ***)] hae postquam semel formatae et adultae fuerint, intemeratae perennent?

*) TH. YOUNG *de corporis humani viribus conservatricibus*. Gotting. 1796. 8.

FLOR. JAC. VAN MAANEN *de natura humana sui ipsius conservatrice ac medicatrice*. Harderv. 1801. 8.

**) cf. viri summi Jo. BERNOULLI *diff. de nutritione*. Groning 1669. 4. qua istam perpetuam etsi insensibilem solidorum tum iacturam tum reparationem tanti aestimat, ut quovis ad summum triennio integrum corpus et destrutum et denuo renatum dicere liceat.

***) v. J. CHR. KEMME *Beurtheilung eines Beweises vor die Immaterialität der Seele aus der Medicin*. Hal. 1776. 8.

it. EJ. *Zweifel und Erinnerungen wider die Lehre der Aerzte von der Ernährung der festen Theile*. *ibid.* 1778. 8.

§. 458.

Et de quibusdam quidem partibus simularibus solidis, epidermide v. c. unguibus etc. nullus plane dubio locus est, quin vere sensim et destruantur et reparentur; sed et de ipsis ossibus rem extra dubitationis aleam positam videri patebit, vel notissima experimenta consideranti, in animantibus calidi sanguinis, rubiae tinctorum radice pastis insititunda, aut ossium planorum, praesertim calvariae, quae in summo senio ob iniquiorem nutritionem, mirum subinde in modum attenuantur, et s. p. *).

§. 459.

In universum autem, si quid recte video, eae partes solidae ita et sensim deteri et nutriendo perfecte restitui videntur, quibus quoque *vis reproductiva* insita est, miranda nempe facultas non perpetuum tantum istum atomorum secundum naturam detrimentum, sed et

*) De hac ossium mutabilitate pluribus egi in operis osteologici ed. 2. pag. 26. et al.

maiorum partium fortuitam iacturam, iniuriis praesertim externis, vulneribus etc. illatam, reparandi et deperditam substantiam perfecte restaurandi, quam in ossibus *), paucisque aliis quas modo diximus partibus evictam et confirmatam novimus.

§. 460.

E contrario vero genuina haecce *reproductiva vis* quantum post plurima tentamina quae eo fine institui concludere mihi licet, in homine aliisque calidi sanguinis animantibus vix ulli parti solidae similari revera et perfecte concessa videtur, quae *praeter contractilitatem alio vis vitalis genere gaudet; irritabilitate nempe, aut sensibilitate, aut denique vita propria **).*

*) v. post alios G. L. KOELER *experimenta circa regenerationem ossium*. Gotting. 1786. 8.

ALEX. HERM. MACDONALD *de necrosi ac callo*. Edinb. 1799. 8.

**) Ne quidem corium verè et perfecte reproduci non tantum aeviternae eius cicatrices testari

§. 461.

In hisce ergo partibus (huiusmodi viribus vitalibus altioris quasi ordinis gaudentibus) idem semper ac perpetuum perennare mihi videtur parenchyma, basin earum partium constituens; eatenus tantum vicissitudini cuidam obnoxium, ut vigente nutritione interstitia fibrarum et parenchymatis nutriente gelatina animali iugiter repleta turgeant; iniquius vero procedente nutritione eadem inter-

videntur (nam de his adversarii contendunt non materiam ipsarum perennare, sed saltem formam, quae nempe perpetua appositione novarum particularum in locum absorptarum et detritarum conservetur) sed multo magis lineae et figurae acupunctura in cutem pictae singulari artificio, quod barbara Utahitenfium voce *tatoware* dicitur, et multifariis pigmentis, carbonaceo inquam pulvere, cineribus, fuligine, aut plantarum succis, aut felle bubulo etc. colorem perennem, modo caeruleum, modo rubrum corio impertit, aequè perennem ac ipsae quibus tenacissime inhaerent ciatriculae; cum contra rubiae tinctorum pigmentum cuius modo meminimus, ex ossibus, perpetuae renovationi obnoxium, facillime et brevi temporis spatio resorbeatur.

stitia gelatina ista orbata collabantur quasi, hincque partes gracilescant.

§. 462.

Plastica enim lympa, de cuius dignitate alias pluribus dictum est, uti ipsa facile in cellulofam telam abit, ita et in universum principem materiem corporis et gluten quasi animale constituere videtur, gelatinae istius ope alendum et nutriendum.

§. 463.

Tunc vero maxime quamdiu corpus increfcit, propriae quoque accedere videntur vires, quarum ope lympa ex vasis sanguiferis in cellulofam deposita, rite distribuatur, cuivis proprio parenchymati intime quasi assimiletur etc. quo, ni fallimur, partim affinitatis quaedam lex pertinet, cuius ope partes similes ipsae sibi homogenea et maxime affinia elementa attrahunt et quasi appropriant; partim vero nifus ille formativus, de

quo infra pluribus dicendi locus erit, et cui elementaris huius materiei hactenus informis iusta applicatio et in statutam figuram efformatio tribuenda videtur.

§. 464.

Ad utramque hancce vim, si quid recte video, referenda quoque maxime est nutritio eiusmodi partium similiarium, ad quas ipsa vasa sanguifera proxime non pertingunt, ut ungues, pili etc. et nihilominus tamen potentissimo et vere infallibili nisu primo generantur, tum incrementum et per totam vitam aluntur, denique et, si casu labantur, facillime denuo reproducentur *).

*) v. *Zwei Abhandlungen über die Nutritionskraft welche von der Acad. der Wiss. in St. Petersburg den Preis getheilt erhalten haben.* Petrop. 1789. 4.

DE GRIMAUD *Mém. sur la Nutrition qui a obtenu l'accessit.* ibid. eod. 4.

STEPH. J. P. HOUSSET de eodem argumento (ad eandem Academiam) in *EJUSD. Mémoires physiologiques et d'hist. naturelle.* Auxer. 1787. 8. T. I. pag. 97.

§. 465.

Uti vero haec quam diximus in universum nutritionis ratio esse videtur, ita ab altera parte multifarias eiusdem gradum et modum intercedere varietates constat, ubi praesertim a laxiore aut strictiore materiei nutritiae appositione varia ipsarum partium similiarium densior aut tenerior compages et hinc porro varium universi corporis pondus specificum *) pendere videtur. Circa quod ut hominem ab homine ita etiam gentes nonnullas a gentibus differre notum est: cuius rei documento unicum saltem borealium quarundam gentium Jakutarum, Buratarum etc. exemplum in medium protulisse sufficiat, insigni et plane singulari corporis levitate conspicuarum.

*) J. ROBERTSON *on the specific gravity of living men in philos. Transact.* Vol. L. P. I. p. 30 sq.